

Τόπος ἔχων λιμνάζοντα ὕδατα πλήρη βδελλῶν. Συνών. *ἀβδέλλοτὸςπος*. Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων.

ἀβδέλλι τό, ἀμάρτ. *ἀβδέλλ'* Στερελλ. (Αἰτωλ.) *ἀβιδέλλι* Νάξ. (Ἀπύρανθ.) *βιδέλλι* Παξ.

Τὸ μεταγν. οὐσ. *βδέλλιον* τὸ δηλοῦν εἶδος φυτοῦ. Τὸ *ἀβιδέλλι* κατ' ἀνάπτ. τοῦ *ε* μεταξὺ δύο συμφ. Πβ. καὶ *καπνός-καπινός* κττ.

1) Βδέλλα Στερελλ. (Αἰτωλ.): Φρ. *Μ' ἔχ' πιασμένον τ' ἀβδέλλ'* (εἶμαι ὠργισμένος). 2) Μικρὸς καὶ μήπω ὠριμάσας λοβὸς φασηόλου (ἐκ τῆς ὁμοιότητος τοῦ σχήματος) Νάξ. (Ἀπύρανθ.): *Ἐδμάης καὶ μάζωξες ὅλα τ' ἀβιδέλλι κα' ἤφερές μου τα νὰ τὰ μαερέψω* (ἐπῆγες καὶ ἐμάζεψες κτλ.) 3) Σιδηροῦν ἔλασμα πρὸς σύνδεσιν ξυλίνων πραγμάτων Παξ. Συνών. *ἀβδέλλα 1 β*.

ἀβδελλιᾶζω, *βδελλιᾶζω* Πελοπν. (Λάστ.) Πόντ. (Οἶν.) Σέρφ. κ. ἄ. *ἀβδελλιᾶζω* Ζάκ. Κεφαλλ. Κρήτ. Πελοπν. (Καλάβρυτ. Λακων. Μαζαίικ.) κ. ἄ. *βδιλλιᾶζω* Ἡπ. *ἀβδιλλιᾶζω* Ἡπ. (Ζαγόρ. Ἰωάνν.) κ. ἄ. *βιδελλιᾶζω* Κέρκ. Παξ. *ἐβδελλιᾶζω* Πόντ. (Κερασ. Οἶν.) Μέσ. *ἀβδελλιᾶζομαι* Πελοπν. (Σουδεν.) *ἀβδελ-λιᾶζομαι* Κύπρ. *βδελλᾶζομαι* Πόντ. (Οἶν.) *ἐβδελλᾶζομαι* Πόντ. (Οἶν.) *ἐβδελλᾶζομαι* Πόντ. (Κερασ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *ἀβδέλλα*. Τὸ *ε* τοῦ τύπ. *ἐβδελλιᾶζω* μετεφέρθη εἰς τὸν ἐνεστ. ἐκ τῆς αὐξήσ. τῶν παρωχημένων χρόν.

1) Ἀμτβ. ἀποκτῶ βδέλλας, ἀναπτύσσονται ἐν ἐμοὶ βδέλλαι ἢ ἄλλοι μικροὶ σκώληκες ὅμοιοι πρὸς βδέλλας, συνήθως ἐπὶ τελματωδῶν τόπων καὶ λιμναζόντων ἢ ἀκινητούντων ἐν γένει ὑδάτων Ἡπ. Κέρκ. Παξ. κ. ἄ.: *Τὸ νερό ἐβιδέλλιωσε μέσα 'ς τὴν καπάσα* (πίθον) Παξ. β) Ἐνεργ. καὶ μέσ. δέχομαι βδέλλας εἰς τὸ στόμα, ἐπὶ τῶν ζώων, ἄτινα, ἐνῶ πίνουν, εἰσάγουν μετὰ τοῦ ὕδατος καὶ βδέλλας, αἱ ὁποῖαι προσκολλώμεναι εἰς τὰ διάφορα μέρη τοῦ στόματος καὶ τοῦ λαιμοῦ ἀπορροφοῦν τὸ αἷμα καὶ προξενοῦν τὴν ἐξασθένησιν αὐτῶν Κύπρ. Σέρφ. κ. ἄ.: *Βδελλιᾶζον οἱ σισύλλοι Σέρφ. Βδελλιασμένος σισύλλος αὐτόθ.* Ἡ βρύσι ποῦ πότιζεν τοὺς κουέλ-λους τον εἶδεν ἀβδέλ-λες τὸ' ἀβδελλιᾶστηκαν (κούελ-λος = πρόβατον) Κύπρ. Ὁ ἄπ-παρός του ἐν' ἀβδελ-λιασμένος (ἄπ-παρος = ἵππος) αὐτόθ. Συνών. *ἀβδελλῶνω 1*. 2) Ἐνεργ. καὶ μέσ. προσβάλλομαι ὑπὸ τοῦ νοσήματος τῆς βδέλλας, ἐπὶ τῶν χορτοφάγων ζώων, εἰς τῶν ὁποίων τὸ ἥπαρ γεννῶνται σκώληκες ὅμοιοι πρὸς βδέλλας Ἡπ. (Ζαγόρ. Ἰωάνν.) Κεφαλλ. Κρήτ. Πελοπν. (Καλάβρυτ. Λακων. Λάστ. Μαζαίικ. Σουδεν.) κ. ἄ.: *Τὰ βόδια-τὰ πρόβατα ἀβδέλλιαν Ζαγόρ. Ἰωάνν. Μαζαίικ. Ἀβδελλιᾶζονται τὰ πρόβατα Σουδεν. Ἀβδελλιασμένο ζῶ Κρήτ. || Παροιμ. Ἀπὸ τοῦν κακὸ τσουμπάνου βδέλλιαν τὰ πρόβατα* (ἐπὶ κακῆς διοικήσεως, ἢ ὁποῖα γίνεται πρόξενος πλείστων ἀτοπημάτων) Ἡπ. Συνών. *κλαπατισιάζω*. Μετοχ. *ἀβδελλιασμένος* μεταφ. καχεκτικός, κάτισχνος (ὥσάν νὰ εἶναι προσβεβλημένος ὑπὸ τοῦ νοσήματος τῆς βδέλλας) Ζάκ. Πελοπν. (Σουδεν.) κ. ἄ.: *Ἀβδελλιασμένος ἄνθρωπος Σουδεν. Συνών. ἀβδελλιᾶρις 2*. 3) Μετβ. θέτω βδέλλας πρὸς ἀπομύζησιν αἵματος, ἀφαιμάσσω διὰ βδελλῶν Πόντ. (Κερασ. Οἶν.) Πβ. μεταγν. *βδελλίζω*.

ἀβδελλιᾶρις ἐπίθ. Κρήτ. κ. ἄ. Οὐδ. *ἀβδελλιᾶρικο* Κρήτ. Πελοπν. (Μαζαίικ. Σουδεν.) κ. ἄ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *ἀβδέλλα* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -*ιᾶρις*.

1) Ὁ προσβεβλημένος ὑπὸ τοῦ νοσήματος τῆς βδέλλας, ἢ ὁποῖα εἰσερχομένη εἰς τὸ στόμα τοῦ ζώου μετὰ τοῦ πινομένου ὕδατος καὶ προσκολλωμένη ὑπὸ τὴν γλῶσσαν ἢ ἀλλαχοῦ τοῦ στόματος ἀπορροφᾷ τὸ αἷμα καὶ προξενεῖ ἐξασθένησιν αὐτοῦ, ἢ τῆς διστομίτιδος, νοσήματος τοῦ ἥπατος ἔνεκα τῆς ἐν αὐτῷ γεννήσεως σκωλήκων ὁμοίων πρὸς τὴν βδέλλαν Κρήτ. Πελοπν. (Μαζαίικ.) κ. ἄ.: *Κατοίκα ἀβδελλιᾶρα Κρήτ. Βόδι-πρόβατο ἀβδελλιᾶρικο αὐτόθ.* 2) Μεταφ. ἰσχνός, καχεκτικός (ὥσει προσβεβλημένος τὸ ἥπαρ ὑπὸ βδέλλας) Κρήτ. Πελοπν. (Σουδεν.) κ. ἄ.: *Ἀβδελλιᾶρικο παιδί Σουδεν. Συνών. ἀβδελλιᾶσμένος* (δι' ὃ ἰδ. *ἀβδελλιᾶζω 2*).

Οὐσ. ὑπὸ τὸν τύπον *Ἀβδελλιᾶρικά* τοπων. Κάρε.

ἀβδελλίασμα τό, Ἡπ. (Ἰωάνν.) Θράκ. Κεφαλλ. Παξ. Πελοπν. (Μαζαίικ. κ. ἄ.) *βιδέλλιασμα* Κέρκ. *ἐβδέλλιασμα* Πόντ. (Κερασ.) *ἐβδέλλᾶγμαν* Πόντ. (Κερασ.)

Ἐκ τοῦ ρ. *ἀβδελλιᾶζω*.

1) Ἡ ἀπόκτησις βδελλῶν, συνήθως ἐπὶ τελματωδῶν ἢ στασίμων ὑδάτων, εἰς τὰ ὁποῖα ἀναπτύσσονται σκώληκες ὅμοιοι πρὸς βδέλλας Κέρκ. Παξ. β) Ἡ εἰσδοδος εἰς τὸ στόμα ζώου βδέλλας μετὰ τοῦ πινομένου ὕδατος Θράκ. 2) Ἡ νόσος διστομίτις τῶν χορτοφάγων ζώων, ἐν τῷ ἥπατι τῶν ὁποίων γεννῶνται μικροὶ σκώληκες ὅμοιοι πρὸς βδέλλας Ἡπ. (Ἰωάνν.) Κέρκ. Πελοπν. (Μαζαίικ. κ. ἄ.): *Τὸν κριάρ' ἔπαθι ἀβδέλλιασμα Ἰωάνν. Συνών. ἀβδέλλα 2 β*. 3) Ἡ διὰ τῶν βδελλῶν ἀφαίμαξις Πόντ. (Κερασ.)

ἀβδελλίστρα ἡ, Δαρδαν. Θράκ. *ἀβδιλλίστρα* Θράκ. (Αἰν. Μάδυτ.) *βδιλλίστρα* Θεσσ. (Ζαγορ.) Θράκ. (Μάδυτ.)

Ἐκ τοῦ μεταγν. ρ. *βδελλίζω*.

Ἡ θέσις τοῦ δῆγματος τῆς βδέλλας διακρινομένη διὰ τῆς προξενουμένης εἰς τὸ δέρμα μικρᾶς ἀμυχῆς ἐνθ' ἄν.: *Ἐβαλα ἀβδέλλες κε ἀκόμα ἡ ἀβδελλίστρα φαίνεται Δαρδαν.*

ἀβδελλίτσα ἡ, ἀμάρτ. *ἀβδιλλίτσα* Ἡπ. (Ἀρτ. Ἰωάνν. Κόνιτς. κ. ἄ.) *ἀρδιλλίτσα* Ἡπ. (Κόνιτς.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *ἀβδέλλα* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -*ίτσα*. Ὁ τύπ. *ἀρδιλλίτσα* κατὰ μετὰθ. φθόγγ. καὶ ἀποβολὴν τοῦ β ἐκ τοῦ **ἀβδιρλίτσα*, τοῦ ρ ἀναπτυχθέντος διὰ τὸ ἐπόμενον ὑγρόν. Πβ. ΦΚουκουλ. ἐν Ἀθηνᾶ 29 (1917) Λεξικογρ. Ἀρχ. 83 κέξ.

1) Παιδιά, καθ' ἣν οἱ παῖκται τασσόμενοι εἰς γραμμὴν κατὰ παραγωγὴν καὶ εἰς ὠρισμένην ἀπόστασιν ἀπ' ἀλλήλων κύπτουν στηριζόμενοι διὰ τῶν χειρῶν ἐπὶ τῶν γονάτων, ὁ δὲ πρῶτος ὑπερπηδῶν κατὰ σειρὰν ὅλους τάσσεται εἰς τὸ τέλος διὰ νὰ ὑπερπηδηθῇ καὶ αὐτὸς ὑπὸ τῶν ἄλλων καὶ οὕτω καθέξης (ἡ ὀνομασία ἐκ τῆς ὁμοιότητος τῆς διαγραφομένης γραμμῆς τοῦ ὑπερπηδῶντος πρὸς τὴν τῆς κινουμένης βδέλλας) Ἡπ. (Κόνιτς.) Συνών. *ἀβγάτισμα 3*, *ἀβγατιστό* (δι' ὃ ἰδ. *ἀβγατιστός 1 γ*), *βαρελλάκια*, *μακροπόταμος*, *σκαμνάκια*. 2) Παιδιά, καθ' ἣν εἰς ἐκ τῆς ομάδος τῶν παικτῶν ὀριζόμενος διὰ κλήρου κύπτει στηρίζων τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν γονάτων, ὥστε τὸ σῶμα νὰ λάβῃ θέσιν ὀριζοντίαν, οἱ δὲ λοιποὶ τοποθετοῦντες ἀντικείμενόν τι ἐπὶ τῆς ράχεως ὑπερπηδοῦν θίγοντες μὲν τοῦτο διὰ τῶν χειρῶν, προσέχοντες δὲ νὰ μὴ τὸ καταρρίψουν ἐν τῇ ὑπερπηδήσει. Τὸ ὕψος τοῦ κύπτοντος ἐκάστοτε αὐξάνεται διὰ μικρᾶς ὑпанεγέρσεως μεταβαλλομένης οὕτω τῆς ὀριζοντίας θέσεως μέχρι ὠρισμένου ἀριθμοῦ

πηδημάτων, παραλλάσσουν δὲ ἐκάστοτε καὶ τὰ ἐπιτιθέμενα ἀντικείμενα, ὁ δὲ ἐν τῇ ὑπερπηδήσει ἐξ ἀπροσεξίας καταρρίπτων τὸ ἀντικείμενον θεωρεῖται ἡττημένος καὶ ὑποχρεοῦται νὰ καταλάβῃ τὴν θέσιν τοῦ κύπτοντος Ἡπ. (Ἄρτ. Ἰωάνν.) Συνών. ἀβγάτα 2, ἀβγατιστής 2, ἀβγατιστή (δι' ὃ ἰδ. ἀβγατιστός 1 δ), ἄγγελος-ἀρχάγγελος, ἐλαιά.

ἀβδελλοκόκκαλο τό, Πελοπ. (Ἄργ.) ἀβδιλλοκόκκαλον Ἰμβρ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀβδέλλα καὶ κόκκαλο.

Τὸ ὅσπου τῆς βδέλλας, ἐπὶ πράγματος ἀνυπάρχοντος, φανταστικοῦ: Πᾶρι τούτουν τοῦ μιταλίξ' κι πάρι 'ζ δού μαγαζᾶ νὰ σὶ δώδ' τ' ἀβδιλλοκόκκαλον (πρὸς παῖδα συνήθως, τὸν ὁποῖον ἀστειεύμενοι θέλομεν νὰ στείλωμεν ἀσκόπως εἰς τὸ μέρος, περὶ οὗ γίνεται λόγος) || Παροιμ. φρ. Ἀβδελλοκόκκαλα πονάει (εἰρων. ἐπὶ τοῦ ἀέργου) Ἄργ.

ἀβδελλολίμνη ἡ, Κῶς

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀβδέλλα καὶ λίμνη.

Λίμνη, ἐν ἣ γεννῶνται βδέλλαι.

ἀβδελλόνερο τό, Κρήτ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀβδέλλα καὶ νερό.

Ὑδωρ λιμνάζον, ἐν ᾧ γεννῶνται βδέλλαι.

ἀβδελλόπουλλο τό, ἀμάρτ. ἐβδελλόπων Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.)

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. ἀβδέλλα. Εἰς τὸν τύπ. ἐβδελλόπον τὸ ε παρὰ τὸ α ἐρμηνεύεται ἐκ τῆς ἀναλογικ. συνεκδρομῆς πρὸς τὸ ρ. ἐβδελλᾶχκομαι ἢ ἐβδελλᾶγονμαι, δι' ὃ ἰδ. ἀβδελλᾶζω.

Μικρὰ βδέλλα ἔνθ' ἀν.: Τ' ἐβδελλόπον 'κ' ἐπίασεν (δὲν ἐπίασε, δὲν προσεκολλήθη εἰς τὸ δέσμα πρὸς ἀπομύζησιν αἵματος) Χαλδ. Συνών. ἀβδελλούδα.

ἀβδελλότοπος ὁ, Κεφαλλ. Πελοπ. (Καλάβρυτ.) κ. ἀ. ἀβτελ-λότοπος Κύπρ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀβδέλλα καὶ τόπος.

Τόπος, ὅπου ὑπάρχουν βδέλλαι ἔνθ' ἀν.: Τὰ πρόβατα ἀβδέλλισαν, γιατί ἐκεῖ ποῦ 'βοσκάν ἦταν ἀβδελλότοπος Καλάβρυτ. Συνών. ἀβδελλερό.

ἀβδελλούδα ἡ, ἀμάρτ. ἀβτελ-λούδα Κύπρ.

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. ἀβδέλλα.

Μικρὰ βδέλλα. Συνών. ἀβδελλόπουλλο.

ἀβδελλοχόρταρο τό, Κεφαλλ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀβδέλλα καὶ χορτάρι.

Τὸ φυτὸν ἀβδελλόχορτο, ὃ ἰδ.

ἀβδελλόχορτο τό, πολλαχ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀβδέλλα καὶ χόρτο.

Τὰ διάφορα εἶδη τοῦ φυτοῦ βατραχίου τῆς τάξεως τῶν βατραχιωδῶν (ranunculaceae), ἄγρια χόρτα ἐν χλωρᾷ καταστάσει δηλητηριώδη (πβ. ΠΓεννάδ. 186). Τὰ φύλλα τῶν βατραχίων καταπλασσομένα ἐπὶ τοῦ δέρματος ἐνεργοῦν ὡς ἐκδόρια ἐλκωτικά ἢ ἐσχαρωτικά, διὰ τῶν ὁποίων ὁ λαὸς θεραπεύει τοὺς δερματικούς λειχήνας. Φέροντα δὲ

τὰ φυτὰ ταῦτα συνήθως κύστεις τῶν τρηματωδῶν σκολήκων (πλατυελμίνθων) προξενοῦν τρωγόμενα ὑπὸ τῶν ζῶων τὴν νόσον διστομίτιδα, τὴν κοινῶς ἀβδέλλαν (ἰδ. λ.). Συνών. ἀφορδακίδα, βέλιουρας, κλαπατσούρα, κλαπατσόχορτο, τσουμέρα. Πβ. βατραχοχόρτι, δακράκι, νεράγκουλο. [**]

ἀβδέλλωμα τό, ἀμάρτ. ἀβδέλλωμα Θράκ. (Ἀδριανούπ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀβδελλώω.

Συναρμογὴ διερρηγμένων ἀγγείων, λίθων, ξύλων κττ. διὰ σιδηρῶν ἐλασμάτων ὁμοίων κατὰ τὸ σχῆμα πρὸς βδέλλαν. Πβ. ἀβδέλλα 1 β, ἀβδέλλι 3.

ἀβδελλώνω Ἡπ. Κέρκ. ἀβδιλλώνω Ἡπ. Θράκ. (Ἀδριανούπ. Αἰν.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀβδέλλα.

1) Μετὰ τοῦ πινομένου ὕδατος εἰσάγω βδέλλας εἰς τὸ στόμα μου, αἵτινες προσκολλῶνται εἰς τὰ διάφορα μέρη αὐτοῦ, ἐπὶ τῶν ζώων Κέρκ.: Τὸ ἀρνὶ-τὸ μονάρι ἀβδελλώνει Συνών. ἀβδελλᾶζω 1 β. 2) Συναρμόζω, συγκρατῶ διερρηγμένον ἀγγεῖον ἢ ξύλινον σκεῦος, συνδέω λίθους, ξύλα κττ. διὰ σιδηρῶν ἐλασμάτων ὁμοίων κατὰ τὸ σχῆμα πρὸς βδέλλαν Ἡπ. Θράκ. (Ἀδριανούπ. Αἰν.): Ἀβδέλλωσα τὸ δικράνι Ἡπ. || Ἀσμ.

Ἐχεις χουλιάρη σκούντζορο, πινάκι ἀβδελλωμένο, ἔχεις κ' ἓνα παλαιόρροχο 'ς τὲς πλάτες μπαλλωμένο

(σκούντζορο=κολοβόν) Ἡπ.

ἀβδῶμι τό, Πελοπ. (Λακων.)

Τὸ μεσν. οὐσ. ἀβδῶμιον=ἐντόσθια ἰχθύος ταριχευμένα, ἐκ τοῦ Λατιν. abdomen. Πβ. Δουκ. (λ. ἀβδόμιον).

Τὸ σφόδρα ἀλμυρόν: Τὸ φαεῖ εἶναι ἀβδῶμι. Συνών. φρ. λύσσα ἢ λύσσα 'ς τὸ ἀλάτι.

ἀβελόνιαστος ἐπίθ. Κυκλ. κ. ἀ. ἀβελόνιαστος Πόντ. (Χαλδ.) ἀβελόνιαστος Κεφαλλ. Κρήτ. Πάρ. ἀβιλόνιαστον Ἰμβρ. ἀβελονίαστος Πόντ. (Χαλδ.) ἀβελονίαστος Πόντ. (Τραπ. Τρίπ.) ἀβολόνιαστος Πόντ. (Σάντ. Τραπ. Τρίπ.) ἀβολόνιαστος Σύμ. ἀβιλόνιαστον Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ρ. βελονιάζω.

1) Ὁ μὴ διαπερασθεὶς διὰ τῆς ὀπῆς τῆς βελόνης, ἐπὶ νήματος Κρήτ. Κυκλ. Πόντ. (Σάντ. Τραπ. Τρίπ. Χαλδ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.) Σύμ. κ. ἀ.: Νῆμα ἀβελόνιαστο Κυκλ. Ράμμαν ἀβελονίαστον (ράμμα=νήμα) Τραπ. Ἡ κλονὰ εἶν' ἀβιλόνιας? Αἰτωλ. Συνών. ἀβελόνιστος. 2) Ἐκεῖνος, διὰ τῆς ὀπῆς τοῦ ὁποίου δὲν διεπεράσθη νῆμα, μόνον ἐπὶ βελόνης Πάρ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) Σύμ. κ. ἀ.: Βελόνα ἀβελόνιαστη Πάρ. Ἡ βελόνα μου εἶναι ἀβολόνιαστη, ἔλα νὰ μοῦ βολονιάσῃς Σύμ. Τὸν βιλόφ' εἶν' ἀβιλόνιαστον Αἰτωλ.

ἀβελόνιστος ἐπίθ. Κρήτ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ρ. βελονίζω.

Ὁ μὴ διαπερασθεὶς διὰ τῆς ὀπῆς τῆς βελόνης, ὥστε νὰ γίνῃ εὐθύς, ἐπὶ νήματος μετάξης. Συνών. ἀβελόνιαστος 1.

ἀβέργωτος ἐπίθ. Κεφαλλ. κ. ἀ. ἀβέργωτους Μακεδ. (Χαλκιδ. κ. ἀ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ρ. βεργώω.

